

Leto IV.

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. Letna naročnina 25 Din, za inozemstvo 40 Din.

NA MEJAH

Štev. 14.

Ček. račun št. 12.886
Telefon Jesenice 625
Uprava in uredništvo:
Jesenice, Krekov dom

Jesenice, 15. julija 1939

Dvigni se, mladina!

Mariborski tabor je za nami. Tisoč src slovenske katoliške mladine je v teh dneh vzplamtelo v zmagovalen sij, ki se je razlil po slovenski zemlji kot vse pomlajajoča sila, napolnil domove z novim dihom in potrdil kreposti katoliškega naroda. Velik je praznik, ki ga čuti mladina v svojih srcih, in velika so dejanja, ki v tako otipljivi vrednosti razgaljajo njena najgloblja čustva. Ta dan ni bil samo prikaz njenega dela za narod, ampak tudi živ dokaz njenih duhovnih in srčnih vrednot, ki delo usmerjajo in ga bogatijo in mu dajejo zmogovitost in trajno življenje.

Kjer koli si, je ona, kjer koli hodiš, te ona spremlja, kamor koli greš, slišiš njen glas in bodi kjer koli, čutiš njeno ljubezen in nezadržano rast — kjer je mladina, tam je življenje, je narodova rast in njegova sila. Nad vsem tem pa je Bog, ki njeno delo blagoslavlja, je On, ki ga edini pravilno ocenjuje.

Ni naštevati več, kar bi moglo bolj jasno orisati program slovenske mladine. Da se je dala Bogu, narodu in domovini, se temu podredila in se žrtvovala, je storila dovolj. Več ne sme in tudi noče sprejeti.

Kakor se v zimskih mesecih zbira v zemlji življenjska sila, da spomladi požene sokove v zelenje in cvetje v srečo in korist človeka, tako si te množice slovenske mladine v zimski dobi, dan za dnem, večer za večerom bogatijo svoj um in brusijo značaje, krepijo telo in vedrijo duha v svojih domovih, da spomladi tem silnejše bukne ta mlada, prekaljena sila, k soncu in k svetlobi, da pokaže vsemu svetu narodovo moč in zrelost, da more tem samozavestneje primerjati svoje vrednote z vrednotami narodov, da nas sebičneži ne bi podcenjevali in tudi močni spoštovali. Takšno je delo slovenske katoliške mladine, ki hoče sebi živga spričevala in zahteva

za svoj narod enakovredno mesto med enakovrednimi narodi.

Nihče ne more preslišati glasu, ki ga to krepko telo, odkar se je pred dvema letoma vzpelo in si osvojilo narodni prostor, izžveneva sleherni trenutek in ki poje z vsakim njegovim korakom: Poglej nas, domovina, da smo v delu zate sebe prerasli in s tvojo ljubeznijo do nas spojili svojo v poročstvo tvoje in naše bodočnosti.

To je in takšna je v slovenskem jeziku slovenska mladina. Kaj bi bil narod brez te zlate sredine, če bi sploh bil? Kakšno bi bilo njegovo življenje brez načel, iz katerih živi? Kako bi naj bil močan in zdrav brez vzorov svoje mladine?

Ne, vsega tega bi ne bilo. Ne bi bilo moči, ne bilo bi prostora za nas in ne jezika. Zgodovina bi šla preko nas in nas s svojim tokom zravnila z zemljo, po kateri bi šla pota drugih narodov. »Slovenski narod« bi bila samo še beseda, govorjena s pomilovanjem v tujem jeziku.

Kdor želi, da pride takšen usoden dan nad slovenski narod, naj udari in uniči njegovo cvetje — slovensko katoliško mladino. Kdor želi sebe ponižati v človeka brez narodne zavesti, naj njegovim življenjskim vzorom obrne hrbet in zapre srce pred živo besedo, ki jo ta mladina neguje, ohranja in posreduje — naj gre in ubije v sebi Boga, ki je luč na njeni poti.

Toda tega slovenska katoliška mladina noče. Ona hoče močan in zdrav narod, novih, še močnejših življenjskih sokov v njegovih koreninah, živo vero v njegovega Vodnika in trdno zavest, da je ta pot zlata pot, po kateri hodi narod, ki ima takšno mladino. Zato vsi v njene vrste trdno prepričani, da s tem sprejmejo nase poslanstvo, ki naj prižge slovenskemu narodu jasnejšo luč, ki naj ga prešine in prerodi do temeljev.

Ing. arch. Jože Platner:

Jesenice danes in jutri

(Nadaljevanje.)

Jesenice leže povprečno 575 m, nad morjem, sredi kontinentalne srednjeevropske klime z vzhodno dolžino 14° 3' od Pariza in severno geografsko širino 46° 26'. Povprečna srednja temperatura v juliju znaša + 18,15° C. Najbolj hladen mesec je januar s povprečno srednjo temperaturo — 2,55° C. Prevladajoči vetrovi so severozapadni. Letno imajo Jesenice 1845 mm padavin.

B. Historični razvoj

Železarstvo je že v starem veku značilni posel prebivalstva tistega dela Gorenjske, čigar središče je danes naselbinska aglomeracija z Jesenicami kot največjim krajem. Železarstvo se nadaljuje v teh krajih tudi v stoletjih po prihodu Slovencev, vendar Jesenice same niso niti v zgodnjem, niti v visokem srednjem veku kraj,

ki bi ga viri omenjali ne kot agrarno in ne kot obrtno naselje. Od zadnje pomembnejše vasi, Koroške Bele, se je Savi navzgor — z izjemo naselbinske oaze Dovje-Mojstrana — širil vse tja do 14. stoletja v glavnem gozd in goščava, v dolinskem dnu raztrgana po nestalnih strugah Save in njenih pritokov.

Šele prva polovica 14. stoletja je prinesla več življenja v te kraje. Zgornjemu koncu Doline novo cerkveno središče Kranjsko goro, spodnjemu pa začetke skromnega naselja Jesenic, ki stopajo hkratu z nekaterimi okoliškimi kraji polagoma v vrsto malih središč za promet z železno rudo. To so tedaj in že dolga stoletja poprej kopali in iskali v gorah nad Jesenicami prav tako, ali pa na podoben primitivni način kot drugod na Gorenjskem. Leta 1381. se Jesenice z označbo »Assnigkh« imenujejo prvič.

Z Jesenic

Protestni shod. V zadnji številki smo na tem mestu naznanili, da bi se moral vršiti v nedeljo 9. julija protestni shod zaradi ravnanja z delavstvom pri KID. Ker je bil predsednik Jugoslovskega sindikata, ki je bil določen, da govori na tem shodu, ta dan zadržan, se je shod preložil in se bosta čas in kraj shoda pravočasno objavila po časopisih in na lepakih. Priprave za shod so v polnem teku ter vlada zanj v vseh slojih naroda veliko zanimanje. Kolikor imamo vpogleda v priprave, se nam zdi, da se bodo na shodu iznesla zelo zanimiva dejstva in postavile zahteve, ki bodo zaradi svoje moči in upravičenosti morale biti izpolnjene. Njih izpolnitev bo zadovoljila delavstvo in bo koristna tudi za podjetje. Jasno je, da borba ni naperjena proti podjetju, ampak samo proti tistim, ki hočejo podjetje zlorabljati v svoje in ne v interese podjetja. Resnični interesi delavstva se namreč skladajo ali bi se vsaj morali skladati. V podrobnosti se tu ne spuščamo, slišali jih bomo na shodu.

Na Sv. Goro. Za jeseniško romanje na Sveto Goro, ki se bo vršilo v soboto 12. in v nedeljo 13. avgusta, vlada veliko zanimanje. Priglasiti se je možno do 1. avgusta. Podrobneje o tem romanju smo poročali v zadnji številki. Še bolj podrobno poročilo pa bomo prinesli v prihodnji. Do Ljubljane se peljemo z vlakom. Od Ljubljane dalje pa z avtobusi. Vozimo se preko Planine, skozi Postojno in Vipavsko dolino v Gorico (na Sveto Goro), od tam pa preko Doberdoba v Trst in nazaj v Ljubljano. Iz Ljubljane na Jesenice se peljemo v nedeljo zvečer z zadnjim vlakom. Vsi stroški (razen hrane) so kriti s 110 din, ki jih je plačati ob prijavi. Prijaviti se je mogoče v župnem uradu ali v posojilnici v župnišću. Opozarjamo vsakega udeleženca, da si oskrbi kakšno koli legitimacijo s sliko (če nima kake uradne, zado- stuje društvena ali pla-

ninska ali podobna legitimacija, samo da je s fotografijo). Brez take legitimacije ne bo mogel nihče čez mejo. Vodstvo romanja ne odgovarja za nobenega, ki bi zaradi tega bil na meji zavržen. — V četrtek pred 12. avgustom bo v Krekovem domu predavanje s skriptičnimi slikami o poti, po kateri se bomo vozili, in o Sv. Gori. Lere bo mogoče dobiti tudi v avtobusu med vožnjo. Prosimo pa, da nam javite vsaj približno vsoto, ki bi jo želeli kupiti. — Vodstvo romanja.

Mestna občina za naše vajence in mlade delavce. Jeseniška mestna občina je naklonila koloniji vajencev in mladih delavcev, ki se te dni mudi na letovanju v Stari Fužini v Bohinju, 1.000 din podpore. Kolonija, ki šteje trideset mladih delavcev, je odpotovala v nedeljo 9. julija.

Uprava našega lista (Na mejah) je od 1. julija dalje v Krekovem domu v prostorih uprave »Slovenca«. Tam se naroča list, plačuje naročnina in naročajo inserati.

Poslovilni večer je priredil klub železničarjev JRZ svojim članom, ki so 1. julija stopili v zaslužni pokoj. Poslovili so se gg.: Ambrož Janez, Gorjanc Gabrijel, Kavalar Franc, Tepina Franc in Zidanšek Karel. Večer je bil prijeten in prisrčen, saj so se poslavljali desetletja nerazdružljivi prijatelji. Bog jih ohrani še mnogo let čile ne zdrave!

»Stara šola« pred župniščem dobiva malo izpremenjeno zunanje lice. S sedanjo odstranitvijo nepotrebnih in neigieničnih prizidkov in prestavitvijo zadnjega vhoda in delne notranje preureditve bo prostorna stavba mnogo pridobila na svoji praktičnosti. Pač nov donesek k plodnemu delu sedanje občinske uprave.

Prah na naših ulicah je kljub škropljenju včasih kar neznosen. Stanovanja ob njih morajo biti čez dan zaprta. Želeti bi bilo, da bi se vsaj večkrat škropile, če že ne moremo doseči asfaltiranja vsaj glavne ceste, kar je vsekakor nujno potrebno.

Filmi, ki so nam v poletni vročini na ogled v obeh dvoranah, so večinoma lahki in skoroda plehki, kar dokazujejo tudi slabši obiski. Tu in tam se zasveti kakšna boljša in mikavnejša zvezda, ki obudi večje zanimanje, toda v celoti so bili drug za drugim skoraj neprebavljivi. V poletju pač ugaja limonada. Filmi s pov-

železarstvo, ki je največ pod italijanskim vodstvom zajelo v poznem srednjem veku vso Gorenjsko, je delalo tudi Jesenicam življenje. Preselitev primitivnih kmečkih fužinarskih naprav z rudnih gora na Javornik in Plavž je koristilo tudi malemu naselju, ki je nastalo pritisnjeno v podnožje Karavank nad dnem Doline.

Zgodnji kapitalizem, ki je ob koncu srednjega veka prodril tudi v naše kraje, je pripeljal na Jesenice bergamški rod Bucellinijev, ki se tod omenja prvič leta 1526, in ki postavi na Savi svoje plavže. Plavžarstvo pod vodstvom Bucellinijev in sled za železno rudo je v 16. in 17. stoletju dajalo Jesenicam in okolju značaj ter visoko prosperiteto. Fužinarji in rudarji žive svojevrstno življenje, uravnano po posebnih določilih, razlikujoče se od načina sosednjih agrarnih naselbin. Dotok tujega življa (Italijanov, Furlanov, Korošcev) pa tudi številno prehajanje domačega kmečkega prebivalstva v rudarski stan je stalno množilo in večalo kraje od Koroške Bele do Hrušice.

Finančno stanje lastnikov plavžev po eni strani, po drugi pa pomanjkanje rude in z ozirom na spremenjeno svetovno gospodarstvo in dalje manjša rentabilnost domače gorenjske železne rude je prinesla Jesenicam in okolju propadanje, ki so ga v 18. in 19. stoletju novi lastniki plavžev

skušali zadržati, deloma s poskusi najti nova rudna bogastva, deloma z uvajanjem novih industrij.

V zadnjih 70 letih je pa omeniti vrsto dogodkov, ki so Jesenice iznova oživili in jim dali osnove za tisto stanje, od katerega je še danes odvisen napredek mesta, njegovega okoliša in prebivalstva. Leta 1868. so prešle Fužine v last Kranjske industrijske družbe, s čimer je združena modernizacija in povečava. Leta 1870. so z graditvijo gorenjske železnice Jesenice prvič priključene železniškemu omrežju. Leta 1890. je s preložitvijo Fužin iz Bohinja osredotočena železna industrija na Jesenicah, s čimer je v zvezi zopet povečava obratov. Nesluten napredek je prinesla kraju najprej gradnja, potem pa otvoritev nove železniške karavansko-bohinjske proge leta 1906. Jesenice postanejo pomembna postaja in križišče na novi železniški poti skozi Alpe do Jadrana, postanejo pa hkrati tudi privlačna točka za naseljevanje domačega in tujega življa. Nove državne meje po letu 1918. so pomen Jesenic kot ob potu na morje sicer nekoliko zmanjšale, zato pa kraju po koroškem plebiscitu dale mesto najvažnejših severozapadnih vhodnih vrat mednarodnega prometa v Jugoslavijo. V tem in njegovi industriji leže nadalje osnove za uspešen razvoj mesta, med Mežakljo in Karavankami. (Dalje prihodnjič.)

Mladi govore

Prišle so zopet počitnice in z njimi se bo pričelo novo delo v naših študentskih odsekih. Vse polno ciljev smo si zastavili, da jih bomo še letos dosegli in belimo si glave s programi, ki nas bodo do njih vodili. Pravijo, da je dober začetek že pol narejenega. Pridejal bi še: dober začetek pri skrbno sestavljenem načrtu. Ob njem se mi vsiljuje vprašanje: »Ali bomo mogli obenem izpolniti obe glavni točki, na katerih sloni vse naše delo?« To sta: **samovzgoja in osebna rast** ter druga, da **pomagamo tudi izven svojega kroga vsem našim društvom**. Ali sta sploh združljivi? In če sta, kako in kaj naj delamo, da ju izpolnimo?

Zdi se mi, da je eden glavnih pogojev za rast in samovzgojo osebno, resno in globoko delo, to je, da dajemo tudi iz sebe, ne da samo sprejemamo in zase presnavljamo. V tem bi tudi našli odgovor na: **kako delati?** Gotovo je glavno, da se sami vzgojimo, da gradimo predvsem svoj značaj in osebnost, vendar je pri tem zelo važno, da se navadimo dela, in sicer osebnega dela. Predavanja in sestanki morajo biti plod res naših žuljev. Društveno delo ne sme iti mimo nas, ampak nam mora biti prav tako važno kot zasebno. Danes rabimo ljudi, ki tudi ustvarjajo, ki so aktivni ter stopijo vsikdar v prve vrste borcev za katoliško prosveto. Kaj nam pomeni inteligent ali tudi kdo drugi, ki je lahko še tako prepričan katoličan in Slovenec, če se pa niti ne prikaže v javnost, kaj šele, da bi deloval v naših društvih? To so za nas brezkoristneži, ki nas bolj ovirajo kot pa koristijo. Le preveč imamo danes članov, ki so mnenja, da so izvršili že vso svojo dolžnost s tem, da so poravnali članarino, ali kvečjemu še, da nosijo ob manifestacijah naš znak in od časa do časa vidijo naš dom tudi od znotraj. Taki so odveč. Če si naš, **bodi naš** **stodostojno in to tudi na zunaj**, v zasebnem in javnem življenju, ne samo zase, samo v skrivnem kotičku svojega srca. Tudi naše delo bo plodnejše, če sami delamo, ker le tako bomo drugo ob drugem rasli in se v medsebojnem delu izpopolnjevali. To je tisto delo, ki bo dalo rast ter plodilo naše napore, ki končno morajo privedi do ciljev.

Tudi »**kaj delati?**« se vprašujemo. Nam študentom so počitnice poleg vsega drugega tudi tisti čas, ko stopimo iz svojega šolskega, teoretičnega okolja v stvarni prostor vsakdanjih dogajanj. Zdi se mi, da ni malo študentov, zlasti naših katoliških, ki so ob tem hitrem koraku iz idealnega v praktični svet razočarani in pri prvem neuspehu obupajo nad svojim delom. Očitajo nam, da smo preveč idealni, da ne poznamo življenja in njegovih ovir, da so naši načrti neizpolnjeni, da smo previsoko leteči itd. Prav! Vse to nam je samo dokaz, da je v nas volja in mladostni polet. Prinesti je treba idealizem tudi v tiste vrste, ki ga ne poznajo več! Mladost brez idealov!? Katoliški prosvetar, klerikalec in podobna imena nekaterim ne pomenijo več obenem tudi praktičnega katoličana, ampak le pripadnika neke politične, kulturne ali socialne stranke.

Ves naš načrt moramo torej osredotočiti v osebni rasti, v samostojnem, resnem delu in v notranjem verskem življenju, ki se bo pokazalo tudi na zunaj. Le na ta način bomo združili obe točki o namenu počitniškega dijaškega društva, da gledamo predvsem na duhovno rast posameznika in preidemo iz zunanjega v notranje delo, ki ima trajnejše in močnejše temelje in ki je tesnejša vez med posameznikom in družbo. Zapustimo besedičenje in kritiziranje ter preidimo od besed k dejanjem. Mislim, da samo v tovariški slogi študentskih odsekov lahko črpamo moč za svoje delo in v njej najdemo vedno novih pobud, da ne bo ugasnil naš idealizem pri prvih neuspehih. Takšni na delo! **Tone.**

Dokaz resnice

Včasih, kadar se ne moremo strinjati s tem ali onim načinom strokovne ali politične borbe, se nam očita krivičnost ali vsaj pretvarjanje resnice. V svojih sodbah smo rajši mehkejši kot strožji, ker upoštevamo tudi zmotna nastrojenja, ki se s kritiko dajo ozdraviti. Drugače pa je, če ne zadostujejo mnoga in z vso obzirnostjo povedana svarila. Potem je pač treba odločno in brezobzirno pokazati tudi na najbolj boleča mesta, ki škodujejo tako posamezni-

kom kot celoti, ki so se ji predali po svojem osebnem prepričanju. Tako moramo pokazati resnici na ljubo neko pismo, ki ga imamo pred seboj in ki se glasi dobesedno:

B. B. (Boh. Bistrica, op. ur.), 28. VI. 59.

Dragi Janez!

Zvedel sem, da se želiš izučiti obrti ključavničarja ali mehanika. Govoril sem o tej stvari tudi z očetom. Zvedel sem tudi, da si **hodil tudi okrog farjev in ZZD** (podčrtali mi). Pa ne vem, kako bo kaj s tem. Jaz na tvojem mestu ne bi imel veliko upanja do teh. Če boš še dolgo hodil okrog takih, boš nazadnje res postal velik hlapec.

Torej poslušaj me:

Naša stranka bi Ti v tej stvari lahko pomagala

ter Ti dobila mesto. **Zahtevali bi samo nekatere pogoje** (podčrtali mi). In da Ti jih kar tukaj navedem, ti-le so: Prvo in glavno, da se odpoveš stranki, v kateri si sedaj ter pristopiš k nam, drugič, da se boš skupno z nami boril za naše ideje, naše interese in za lepšo bodočnost naše mladine. Torej, če Te je volja, pridi v nedeljo popoldne ob 4. uri domov, da bi se na drobno in natanko porazgovorili.

Se enkrat Ti rečem, če hočeš kaj postati, da boš res človek, ki nekaj zna, ne pa en ubog hlapec, se obrni k nam in mi Ti bomo pomagali.

S spoštovanjem Te pozdravlja član JSZ.

To pismo je prejel neki mladelec Fantovskega odseka v Bohinjski Bistrici. Ker je že samo po sebi dovolj jasno in razločno, ga objavljamo brez posebnega komentarja.

Ob koncu pouka na meščanski šoli

Mnogo skrbi povzroča skrbnim staršem izbira poklica oz. nadaljnega študija za svoje otroke, ki končajo meščansko šolo. Da bo temu z nekaj nasveti vsaj malo pomagano, podajamo obenem s končnimi letošnjimi uspehi tudi nekaj poti, ki bi maturantom lahko služile za razgled.

Meščansko šolo je v letu 1958./59. obiskovalo 226 učencev in 224 učenk. Razrede je izdelalo 154 učencev in 195 učenk, to je 77,5%; popravni izpit ima 39 učencev in 22 učenk, popolnoma je padlo 32 učencev in 7 učenk, 1 učenec je ostal zaradi bolezni neredovan.

Končni izpit, ki so ga opravljali učenci in učenke obeh četrtih razredov v času od 10. do 15. junija, je izdelalo 5 učencev in 18 učenk z odličnim, 13 učencev in 9 učenk s prav dobrim, 11 učencev in 4 učenke pa z dobrim uspehom.

Popravni izpit konec avgusta ima 6 učencev in 2 učenke. Padel pri končnih izpitih letos ni nobeden.

Odlični in prav dobri absolventi in absolventke meščanske šole morejo nadaljevati šolanje na drž. trgovskih šolah in akademijah brez sprejemnega izpita, na moških in ženskih učiteljskih šolah s sprejemnim izpitom, na srednji tehnični šoli, v tekstilni šoli v Kranju, v srednjih glasbenih šolah, v enoletnih trgovskih tečajih, fantje v raznih vojaških šolah, dekleta v višjih gospodinjstvih šolah itd. Vendar je glavni namen meščanskih šol ta, da daje mladini zaokroženo praktično znanje in pripravi za trgovinske, obrtne, industrijske ali kmetijske življenjske poklice.

Prepoved cerkve v Rusiji

(Po Nikolaju Basseches-u.)

Vse ono, kar je hotel uničiti boljševizem v Rusiji, je uničil v teku dveh desetletij. Izginili so podjetniki, izginili tako imenovani »kulaki«; izginila je aristokracija, ž njo pa vse, kar je kakor koli spominjalo na carje in carsko državo. Ena sila pa se je postavila boljševizmu po robu, sila, ki obstoji še danes, čeprav tepšana, preganjana in poniževana — ruska pravoslavna cerkev.

Nepregledno cerkva je bilo porušenih, vendar jih prav toliko še stoji in vlija bednemu ljudstvu v srca upanje v svetlejšo bodočnost. V tisoče gre število ubitih, od gladi umrlih ter po ječah in koncentracijskih taboriščih mučenih duhovnikov, v tisoče pa tudi število tistih, ki so odvrgli duhovniško obleko in se posvetili drugim poklicem. Lepo je poleg teh število duhovnikov, ki sede danes kot specialisti za ateistično propagando v pisarnah in redakcijah Zveze brezbožnikov, katerih dolžnost je neizprosno boj veri. Vendar je duhovnikov še mnogo.

Že od prvega dne revolucije je bila ruska pravoslavna cerkev proti njej neprijateljsko razpoložena. To razpoloženje se je jasno pokazalo, čim so boljševiki vzeli oblast v svoje roke in so na svoje zastave napisali odkrit boj veri. Ko je revolucija prenehala, je pravoslavna cerkev odločno demonstrirala proti boljševizmu. Srdit boj proti oblasti je vodil metropolit Tihon, ki so ga po končani revoluciji izvolili za patriarha. Bil je politično visoko izobražen, nekaj časa pravoslavni škof v New Yorku. Zaradi njegovega odpora in pridig je plačalo z življenjem na tisoče duhovnikov, na tisoče pa jih je bilo na vse mogoče načine mučenih. Tudi patriarha so ujeli. Zaradi ljudstva ga sovjetska vlada kajpak ni smela vreči v ječo, ampak ga je konfi-

nirala v njegovem bivališču, Donskem samostanu v Moskvi. Dva uradnika Čeke sta sedela v njegovi predsobi in nista pustila nikomur kakega občevarja ž njim. Vrsto let je patriarh vztrajal v odporu, dokler ga ni zlomilo grobo nasilje oziroma boljševiška spretnost.

Iz teh revolucionarjev se je izcimil nov pravoslavni reformatorski pokret. Pojavila se je nova smer, tako imenovana »živa cerkev«, ki je imela namero reformirati pravoslavje, ki pa se je politično naslanjalo na sovjetski režim. Oblast je previdno motrila ta pokret in ga skrival podpirala. Strah pred novim razkolom je mučil zaprtega patriarha. Še celo nameravana osamosvojitve ukrajinske cerkve se mu ni zdelo tako nevarna, ker ni posegala v pravoslavne dogme. Nastala pa je še neka nevarnost, ki je grozila pravoslavju. V Moskvo je namreč prišla papeževa delegacija, ki naj bi organizirala pomoč gladujočim. Sovjetska vlada se je delala kot da hoče skleniti s katoliško cerkvijo konkordat. Patriarh Tihon, vzgojen po izročilih starega pravoslavja, je smatral, da je papeštvo strašnejše kot mučenje, na katerega so boljševiki obsodili pravoslavje.

(Dalje.)

Otroške laži

(Nadaljevanje in konec.)

Znano je, da v mnogih družinah starši otroka naravnost navajajo k laži. Otrok mora n. pr. reči, da mamec ni doma, kadar pride uslužbenec z računom od elektrarne, doma pa »slučajno« ni denarja. Otrok mora povedati očetu, da mamec boli glava, če se ji ne ljubi govoriti z možem. Otrok mora ponuditi roko in se lepo pokloniti g. X., ki pride na obisk, dasi ve, da je nikdo ne mara in da je njen

prečno vrednostjo so pa bili največ trije v letošnjem poletju, da pohvalimo zadnja dva v Krekovem domu »Novi ljudje« in »Petrolej«, ki sta vžgala. Upamo na večje zadovoljstvo v kino sezoni.

Lahkoatletsko in telovadno presenečenje pripravlja Fantovski odsek za vse ljubitelje in prijatelje športa. Prireditel bo avgusta meseca, na kateri bodo sodelovali vsi lahkoatleti, telavci in gimnastiki z novo nastudiranimi točkami. S prireditvijo bo vezana tudi zabava.

Fantovski odsek poziva vse lahkoatlete in telovadce, člane, mladce in naraščaj, da se strogo držijo treningov, ki so za njih določeni. Pozivom, ki jih bo odsek razposlal, se morajo vsi brezpogojno in polnoštevilno odzvati. Starešinstvo prosimo, da se strogo ravna po navodilih, ki jih bo odsek predpisal za priprave in za prireditev samo. Sodelovati morajo vsi do zadnjega.

Kresovi na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda so ožarili naše vrhove in dolino tako številno kot menda še nikoli. Naša mladina se je v občutku trdne povezanosti z izročili slovenskih bratov in slovenskim narodom živo oprijela veličastne kresne proslave in je s prepevanjem in s spuščanjem raket dala duška svojim čustvom. Je pač vzgoja v skladu s časom.

Zanimivosti

Najdaljši mostovi na svetu. Čez 10 let bomo potovali iz Kjöbenhavna v Malmö »po suhem«, z Danskega na Švedsko. Zainteresirane države so preiskale vse kraje, koder bi mogel peljati ta most po krajši poti, a so se spričo plovbe in morskih struj odločile za gornjo pot. Most se bo začel na otoku Amageru, južnovzhodno od Kjöbenhavna, in bo vodil na Švedsko preko otokov Saltholma in Eresunda. Most bo dolg 14 km, torej bo imel rekordno dolžino med sedanji mostovi. — A ne bo dolgo trajal ta rekord, ker bodo kmalu pričeli z graditvijo mostu preko Vel. Belta, ki bo vezal otoka Seeland in Fin Finen. Dolg bo 17 km. — V desetih letih bodo dogradili oba mosta. Pri tem delu bo 12.000 delavcev zaposlenih neprestano. Stroške so preračunali na okroglo 650 milijonov danskih kron.

Ali mora človek piti? Človek izloči vsak dan 500 g vode več kakor

jo sprejme vase z jedjo in pijačo. To je od tod, ker sestoji voda iz vodik in kisika. Telo izloči iz trdih sestavin hrane vodik, ga spaja s kisikom, ki ga vdihava, in napravi na ta način vodo. Tako morejo organi narediti iz 100 g sladkorja, ki sploh ne vsebuje nobene vode, 55 gramov vode, iz 100 g masti pa celo 118 g vode. Poleg tega pa vsebuje tudi tako imenovana trda hrana določeno količino vode. Pri redni prehrani bi prebili tudi brez manjše količine vode. Žejo, ki jo mnogi tako občutijo in gasijo, prihaja v glavnem od tod, ker uživamo s hrano precej soli.

Bolnišnica iz stekla. V Londonu so nedavno odprli bolnišnico, zgrajeno iz stekla. To je prva bolnišnica te vrste na svetu. Namenjena je za infekcijske bolezni. V njej so posamezne sobe samo za enega bolnika. Graditelji bolnišnice so bili mnenja, da se bodo bolniki počutili bolje, če bodo drug drugega videli, a pri tem ne bodo moteni. Bolniki se morejo tudi pogovarjati po telefonu. Tudi sobe bolničarjev so iz stekla, tako da morejo opazovati bolnike, ne da bi zapustili svojo sobo.

Male in velike trgovske knjige, vse dobite v trgovini Krekovega doma

obisk vsem nedobrodošel. Otroku opazi, da ga je mati »pomladila« za dva ali več let, samo da bi prihranila polovično ali celo vozno karto. Poslušal dalje razgovor staršev, kakšno plačo naj bi prijavi davkarji, opazi bahavo govorjenje o svoji pridnosti, o katere neobstoju je prepričan in sliši prenekatero obljubljanje, ki se ne izpolni. So starši, ki smatrajo svoje otroke za manj razvite, če se ne znajo tu in tam postaviti s kako »nedolžno« lažjo, bodisi po potrebi bodisi po njihovem napeljevanju. Toda gorje otrokom, če se zlažejo v svojo korist in se tako pregrešijo proti visoko čislanim in privilegiranim staršem.

Resnicoljubnost je možna samo tam, kjer vlada medsebojno zaupanje. Ljubezen do resnice in zaupanje, ki je brezpogojno potrebno za čisto razmerje med starši in otroci, kvirajo največkrat odrasli, ki ne čutijo potrebe, da bi se proti otroku resno obnašali.

Najuspešnejše posledice za otrokovo razpoloženje in pripravljenost pa rodi brezdomno odgovor staršev na otrokovo vprašanje, od kod je. Za otroka, ki brezpogojno zaupa očetu resnicoljubnosti in materini vsevednosti, bo zavest o dvoumnem ali celo lažnivem odgovoru udarec, ki ga bo težko prenesel. Proti tako imenovanemu »dobremu namenu« s pomočjo laži se bo otrok pokazal sicer indiferentnega, toda zakaj ne bi po zgledu staršev branil tudi on svojih tajan z lažjo? In če se že nauči doma, pozneje pa od sošolcev, da je laž včasih tovariška dolžnost, kako potem ne bi lagal takrat, kadar zahtevajo nerazsodni odrasli, naj jim otrok pove nekaj, česar ne sme in ne sme povedati? Ljudje, ki smatrajo vsako otroško tajno za smešno ali celo nedostojno, ne obračajo nanjo nobene pozornosti ali se celo grobo vmešavajo vanjo, pa pri tem ne pokažejo niti najmanj prijateljskega sočutja do zaupanja majhnega človeka, popolnoma zaslužijo, da jih otroci varajo ali iz razumljive nujnosti lažejo.

Ali moremo otroka obvarovati laži? Da in ne. Proti starejšim, ki si prisvajajo izključno pravico do otrok, ki se ne morejo znajti v čudnem razvoju otroka in ne spoštujejo svojega mladega sočloveka, bo kajpak otrokova laž potrebno in neizprosno orožje proti močnejšemu. Kdor pa svojega otroka vzgaja tako, da nima le-ta niti prilike niti potrebe po laži, kdor predvsem odstrani drobne in vsakdanje laži iz otrokovega okolja, temu se ne bo treba pritoževati zaradi otrokove laži.

Poravnajte naročnino za naš list!

Partija biljarda

(Alfonz Daudet.)

Dvodnevna bitka in deževna noč, ki so jo s teletnjaki na plečih morali prečuti, vse to je vojake silno utrudilo. In vendar jih še puste prezebat. Že tri neskončno dolge ure stojijo z orožjem v rokah po mlakužah velike ceste in v blatu razmočenega polja.

Do smrti izmučeni od prečutih noči, se v mokrih uniformah naslanjajo drug na drugega, da bi se ogreli in vzdržali pokoneu. Nekateri spijo kar stojijo, opirajo se na tornistro svojega soseda. Utrujenost in lakota sevata z njihovih brezizraznih, neprespanih obrazov. Nobenega ognja, nobene tople jedi, samo dež in blato, samo črna, brezmejna nebo in sovražnik, ki jih oklepa kot strahoten obroč.

Sama brezmejna žalost...

Kaj pa se vendar godi tukaj? Kaj delajo?

Topovi so s svojimi žreli naperjeni v gozd, kot da na nekaj prežijo. Strojnice v jarkih nepremično strme v horizont. Zdi se, da je vse pripravljeno za napad. Toda zakaj ne napadejo? Česa še čakajo?

Na povelje čakajo, toda glavni stan ga ne da. Saj ta ni tako daleč.

Je to lep gradič v slogu Ludovika XIII. Rdeča, od dežja izprana streha se svetlo odraža od temnega grmovja. Pravo knežje bivališče, vredno, da nosi zastavico francoskega maršala. Zada je globok jarek in kamnita ograja ga loči od ceste. Prav do vežnih stopnic sega s pisanim cvetjem posuta trta. Na drugi strani dela gabrov drevored blestečo preseko, in ribnik, po katerem plavajo labodi, se leskeče kot zrcalo. Izpod pagodaste strehe ogromnega golobnjaka se čujejo ostri kriki pavov in zlati fazani povzročajo hrušč z udarci peruti. Čeprav so gospodarji odšli, ni gradič zapuščen. Rdeče banderice armadnega poveljnika frfota nad s cvetjem posutimi travniki. Tako nekam nenavadna je ta tišina tik bojnega polja, ti lepo urejeni nasadi in senčnate ulice drevoredov.

Dež, ki tam doli kopiči blato po cestah, da se sledovi koles tako globoko udarajo vanj, je tukaj le prijazna, nekam aristokratska pločica, ki poživila rdečico opek, zelenje travnikov in svetlika listje oranž in snežnobelo perje labodov.

Vse se blešči v tem spokojnem miru.

(Dalje.)

*Varno
naložite svoj
denar!*

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA JESENICAH

obrestuje vse stare in nove vloge po 4%. Nove vezane pa po 5%. Vaš denar je varno naložen pri njej. Zanjso garantirajo hranilnične rezerve, kakor tudi vsi zadržni člani z vsem svojim premoženjem. Najmanj stokratna je ta garancija.

Dovje

Proslava 50letnice obstoja gasilskega društva na Dovjem je uspela kljub temu, da je popoldne nagajal dež, še dokaj dobro. Pred nalivom so se ljudje zatekli v Gasilski in Prosvetni dom, tako da se je tombola lahko nadaljevala. Glavni dobitki, kravo s tetlom, je dobil neki letoviščar, ki se nahaja tukaj. Društvu je poklonil 500 din.

Dne 2. tega meseca je obhajala 70letnico svojega rojstva daleč okoli znana Žagarjeva Micka, kuharica pokojnega Aljaža. Zelimo ji, da jo Bog živi in ohrani zdravo še nadalje.

Na predvečer praznika slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda so tudi po naših hribih zažareli kresovi. Vsako društvo si je nadelo nalogo postaviti po en kres, tako da je ta večer gorelo na področju naše občine šest kresov.

Za elektriko

vse najcenejše in ugodnejše pri

Jože Markež

elektrotehnično podjetje

Jesenice, Murova, tel. 605

Pijte in jejte poceni in dobro

Kdor hoče poceni jesti, pride

v Krekov dom

Kdor hoče dobro jesti, se abonira

v Ljudski kuhinji

Kdor hoče dobro in poceni piti, mora priti

v Katakombe

Belo namizno vino din 10— liter